

Bossing a další problematické a patologické interakce na pracovištích ve zdravotnictví

PhDr. Pavel Harsa, Ph.D.¹, prof. PaedDr. Marián Merica, Ph.D.², doc. PhDr. PaedDr. Tomáš Gregor, Ph.D.³,
PhDr. RNDr. Adriana Kaplánová³, Ph.D., Mgr. Tomáš Kufa¹, Mgr. Michaela Břeňová¹,
PhDr. Jiří Michalec, Ph.D.¹

¹Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakulní nemocnice v Praze

²Pedagogická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

³Fakulta telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave

Článek pojednává o současných vztahově patologických projevech na pracovištích, s důrazem na oblast zdravotnictví. Autoři ve svém přehledu shrnují a popisují jednotlivé projevy agrese, šikany, jejich současných forem bossingu, mobbingu a dalších forem problémového chování ve zdravotnických kolektivech. Upozorňují na nebezpečnost tohoto chování ve společnosti, na narůstající výskyt těchto jevů, což stručně dokumentují na dvou kazuistikách. Zabývají se, kdo je označován za původce bossingu, kdo je obětí, jak tyto formy nevhodného chování probíhají a jak jim lze předcházet a jak tyto situace řešit. V závěru shrnují preventivní opatření a odkazují na kvalifikované zdroje pomoci.

Klíčová slova: agrese, agresivita, současné projevy agrese a šikany, bossing, mobbing, zdravotnictví.

Bossing – problematic and pathological interactions at workplace in public healthcare sector

The article talks about the manifestations of bossing, specific for contemporary society and health care settings. The authors summarize and describe various displays of violence, bossing, mobbing and other forms of problematic behavior in the context of relations of coworkers. Authors point out the dangers of such behaviour and its growing occurrence and providing three case studies. In the article, they provide a definition of the perpetrators of bossing, its victims, the way bossing is usually played out, and the ways to prevent and solve these types of situations. In the conclusion, they provide an enumeration of preventive means and qualified resources of help.

Key words: aggression, current displays of aggression, mobbing, bossing, health care.

Úvod

Problematika nevhodných vzorců chování a komunikace je velmi aktuální a týká se prakticky všech společensko-pracovních oblastí. Porušování pracovních předpisů bývá častým jevem v řadě pracovišť, zdravotnictví nevyjímaje. Za jednu z velmi vážných a problematických situací bývají projevy nevhodného chování v interakcích s druhými, které se podle doby trvání a intenzity dělí na různé formy šikany, kam řadíme mobbing, bossing,

staffing apod. Bossing a mobbing se vyskytují v souvislosti s nevhodným chováním na pracovištích, v pracovních kolektivech mezi spolupracovníky a ve vztazích s nadřízenými, podřízenými (bossing) apod. Je velmi důležité rozpoznat co bossing, mobbing a další formy šikany jsou a co nikoliv. Bossing i mobbing probíhají v pracovním prostředí, v kolektivu lidí, kteří jsou zainteresováni na plnění různých pracovních úkolů. V případě bossingu je na jedné straně vedoucí pracovník a na druhé oběť.

V obou rolích mohou vystupovat jak muži, tak ženy. Je otázkou, kde se bossingu a mobbingu „daří“, (zda je plně funkční tzv. firemní kultura) a kde se tyto negativní projevy chování projevují naopak co nejméně. Jde především o to, jakým způsobem si jednotliví pracovníci a jejich nadřízení dokáží všimnout negativních projevů chování zaměstnanců a konstruktivně, efektivně a eticky na to reagovat. Naopak špatná firemní kultura, špatná organizace práce a neefektivní styl řízení, bývají tzv. „úrodnou půdou“ pro uvedené ne-